

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริม
การท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตกรรมในเขต อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์
Factors Impacting Public Participation in the Promotion of
the Innovative OTOP Community Tourism in Takhli District of
Nakhon Sawan Province

นฤมล กุมภพันธ์¹ ธนัสถา โรจนตระกูล² โชติ บดีรัฐ³

Narumon Kumphaphan, Tanastha Rojanatrakul, Chot Bodeerat

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมในเขต อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ 2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของปัจจัยด้าน ที่พัก ด้านเส้นทางเดินทางท่องเที่ยวในชุมชน ด้าน สิ่งดึงดูดใจ และด้านกิจกรรมท่องเที่ยวที่เน้นจุดเด่น ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ส่งเสริมการท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม ในเขต อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ 3. เพื่อศึกษา แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมในเขต อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลผ่านแบบสัมภาษณ์และ แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผล การศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม ในเขต อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และปัจจัยส่วนบุคคล อายุ อาชีพ ระดับ การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัย ต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม ในเขต อำเภอตากลี จังหวัด

Received: 2023-05-13 Revised: 2023-06-27 Accepted: 2023-06-27

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต /มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Master of Public Administration Program /Pibulsongkram Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: narumonbiw220242@gmail.com

²หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต /มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Master of Public Administration Program Pibulsongkram Rajabhat University

³หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต /มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Master of Public Administration Program Pibulsongkram Rajabhat University

นครสวรรค์ ไม่มีความแตกต่างกัน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีในเขตอำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ 3 อันดับแรก ได้แก่ด้านการรับผลประโยชน์ด้านการประเมินผล และด้านการดำเนินการ

คำสำคัญ (Keywords): การมีส่วนร่วม; การส่งเสริมการท่องเที่ยว; ชุมชน OTOP นวัตวิถี

Abstract

The objectives of research were to 1.To study the factors of public participation in the promotion of the innovative OTOP community tourism 2.To compare the level of participation in terms of accommodation, traveling routes in the community, attraction aspect and tourism activities highlight that Impacting public participation in the promotion of the innovative OTOP community tourism in Takhli District of Nakhon Sawan Province 3.To study ways to develop public participation in the promotion of the innovative OTOP community tourism in Takhli District of Nakhon Sawan Province is a quantitative research and Qualitative Research. Data were collected interviews and questionnaires. The results of the study showed that people's participation in promoting OTOP Nawatwithi tourism community tourism in Takhli district. Nakhon Sawan Province Classified by individual factors The study found that gender personal factors differently affecting people's participation in promoting tourism, OTOP Nawatwithi Tourism Community in Takhli District, Nakhon Sawan Province. are different Statistically significant at 0.05 and personal factors, age, occupation, education level average monthly income and period of residence Different effects affect people's participation in promoting tourism, OTOP Nawatwithi Tourism Community in Takhli District, Nakhon Sawan Province. no difference and people's participation in tourism, OTOP Nawatwithi Tourism Community in Takhli District Nakhon Sawan Province, the top 3 are in terms of receiving benefits. Assessment and operation

Keywords: Participation; Tourism Promotion; Innovative OTOP Community Tourism

บทนำ (Introduction)

การท่องเที่ยวนั้นถือว่าเป็นอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งซึ่งช่วยสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจเข้ามาในประเทศไทยได้อย่างมหาศาลติดต่อกันมาเป็นเวลาหลายปี และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ตามลำดับ โดยเฉพาะเมื่อปี พ.ศ.2561 ที่ผ่านมามีรายได้จากการนำรายได้ให้แก่ประเทศเข้ามาอย่างก้าวกระโดด ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยว รวม 3.08 ล้านล้านบาท ซึ่งสูงเป็นอันดับ 4

ของโลก และเป็นการเติบโตในเชิงคุณภาพดูได้จากอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ที่สูงกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้ขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ และกำหนดพันธกิจ ประกอบด้วย 1. ให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำของรายได้ 2. การท่องเที่ยวต้องสะดวก สะอาด ปลอดภัยได้เอกลักษณ์และยั่งยืน 3. จัดตั้งคลินิกด้านการท่องเที่ยว 4. เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานโดยนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579 มีกรอบแนวคิดด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันที่มุ่งเน้นการพัฒนาภาคการผลิตและการบริการให้สามารถแข่งขันได้เกิดความยั่งยืน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและมีรายได้ที่ดีขึ้นรวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน มีแนวทางเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันทางธุรกิจบริการ และพันธกิจของกระทรวงมหาดไทย ในด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนภารกิจอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมกระบวนการการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน และส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีศักยภาพรวมทั้งเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของชุมชน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561)

รัฐบาล มีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำของสังคมที่มุ่งเน้นสร้างรายได้และความเจริญความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจโดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2561 ในการจัดทำงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เป็นเงินจำนวน 150,000 ล้านบาท โดยมีแนวทางในการจัดทำ 3 แนวทาง ได้แก่ 1.พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากยกระดับสวัสดิการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ สร้างโอกาสในอาชีพและการสร้างงาน 2. พัฒนาเชิงพื้นที่ผ่านโครงการประชามการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ในการพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ในชุมชนส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และการท่องเที่ยวชุมชน เชื่อมโยงแนวทางการท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่น 3. ปฏิรูปโครงสร้างการผลิตด้านการเกษตรทั้งระบบควบคุมการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า ทางเกษตรและสินค้าสมัยใหม่ ดังนั้นโอกาสในการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ชุมชนตามแนวทางดังกล่าว จำเป็นต้องพัฒนาตามโครงการประชาม ให้ชุมชนเข้าถึงในการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ให้ชุมชน ด้วยการสร้างวิสาหกิจชุมชน และส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในชุมชนท้องถิ่น (ราชกิจจานุเบกษา เรื่องพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ 2561 : 19) แต่เนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา2019 (โควิด-19) ซึ่งเริ่มตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม 2562 ที่ผ่านมามีทำให้เกิดผลกระทบเป็นอย่างมากต่อเศรษฐกิจภายในประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเภหอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งทำให้ การ

เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศนั้นต้องหยุดชะงัก รวมถึงส่งผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะเดินทางเข้ามาในประเทศไทย ทำให้การซื้อขายสินค้าไม่ว่าจะเป็นพ่อค้าแม่ค้าผู้ประกอบการร้านอาหาร ธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท สถานบันเทิงต่างๆหรือแม้แต่การขนส่งในสถานที่ท่องเที่ยวจำเป็นต้องขาดรายได้ค่อนข้างมาก ทำให้หลายๆที่ทยอยปิดตัวลงส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อยู่ในละแวกใกล้เคียงนั้นประสบปัญหาขาดรายได้จากการถูกเลิกจ้างจากผู้ประกอบการต่างๆ อีกด้วย หรือแม้แต่ตลาดชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวภายในพื้นที่เขตชนบทก็ซบเซาลงไปมากเช่นกัน

นอกจากรัฐบาลมุ่งเน้นการฟื้นฟูการท่องเที่ยวในระดับประเทศแล้ว แหล่งท่องเที่ยวระดับท้องถิ่นก็ถือว่ามีส่วนสำคัญไม่น้อยในการที่จะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระดับชุมชน เนื่องจากการท่องเที่ยวมีบทบาทมากขึ้นในสังคมโลก และยิ่งมากขึ้นในชุมชนท้องถิ่นเมื่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ขยายอาณาเขตของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เข้าใกล้วิถีชีวิตของชุมชนมากขึ้นหรือเรียกว่า OTOP ถือได้ว่าจุดเด่นที่สำคัญภายในแหล่งชุมชนของชุมชนท่องเที่ยววิถีชีวิต เป็นการนำเสนอวิถีชีวิต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของชาวผากและผ้าถิ่นไทยภายในแหล่งชุมชนนั้นๆ ถือได้ว่าเป็นการหารายได้เข้าสู่ชุมชนอีกช่องทางหนึ่ง โดยที่ผ่านมารัฐบาลได้จัดกิจกรรมต่างๆเพื่อบรรเทาผลกระทบของประชาชนและชุมชนท่องเที่ยวจากวิกฤติการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการเพิ่มช่องทางในการระบายสินค้า OTOP และผลิตภัณฑ์ของชุมชน รวมถึงเพื่อให้ประชาชนสามารถเลือกซื้อสินค้าชุมชนที่ดีที่สุด ที่เป็นผลิตภัณฑ์จากชุมชนที่มีคุณค่า เป็นผลิตภัณฑ์ฝีมือคนไทย อีกทั้งตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศให้ดีขึ้น ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ของประชาชนขยายผลและสนับสนุนให้มีโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) และมีการพัฒนาระดับผลิตภัณฑ์ OTOP โดยการพัฒนาผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ยกย่องคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ระดับ 1 - 3 ดาว และเพิ่มช่องทางการตลาดให้กว้างและก้าวไกลมากยิ่งขึ้น การจัดงานโอท็อปไทย สัปดาห์วิถี - 19 ในครั้งนี้ เป็นการจัดงานระดับประเทศ มีความพิเศษและมีกิจกรรมที่หลากหลาย รัฐบาลคาดหวังว่าจะเป็นโอกาสที่ดีที่ประเทศไทย จะได้แสดงให้เห็นชาวไทยและชาวต่างชาติได้เห็นถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และคาดหวังว่า จะช่วยสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ตลอดจนสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศและเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนนั่นเอง และเป็นการต่อยอดโครงการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ หรือ OTOP ที่ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ แปลงเป็นรายได้ริเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยมีการแต่งตั้งกรรมการในระดับประเทศ คือคณะกรรมการอำนวยการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์แห่งชาติ เป็นผู้ขับเคลื่อน และมอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการส่งเสริม โครงการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ เป็นระยะเวลา 16 ปี การท่องเที่ยวชุมชน OTOP เป็น

ช่องทางการสร้างรายได้ตามความต้องการ โดยการขายสินค้าอยู่ในชุมชนที่มาจากการท่องเที่ยว โดยใช้เสน่ห์ ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์แปลงเป็นรายได้ โดยใช้เส้นทางการท่องเที่ยวชุมชน ที่มีคุณค่าเพียงพอให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยือนและ ใช้จ่ายเงินในทุกกิจกรรมของชุมชน สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนและเป็นการพัฒนาฐานรากอย่างแท้จริง ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีภารกิจหลักในการพัฒนาพื้นที่ รวมทั้งการส่งเสริมบำรุงรักษาศิลปะจารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นอันมีคุณค่าและบูรณาการกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน ความคิดสร้างสรรค์แปลงเป็นรายได้ เพื่อส่งผลกระทบต่อพัฒนาแหล่งรายได้ให้กับท้องถิ่นและประชาชน การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้นน่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เสริมสร้างในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม ดังนั้น ถ้าชุมชนไม่เข้มแข็งก็จะทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างไม่มั่นคงและไม่ก้าวหน้า ธุรกิจการท่องเที่ยวต้องนำรายได้กลับคืนสู่ชุมชนท้องถิ่น ก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันระหว่างผู้ดำเนินธุรกิจและชุมชนท้องถิ่น

การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนต้องทำอย่างมีส่วนร่วม หรือ Co-creation ทฤษฎีนี้คิดค้นและเขียนขึ้นโดย ดร.นาฬิกาติภักดิ์ แสงสนิท ผู้อำนวยการองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (พ.ศ. 2553-2561) ถือเป็นกุญแจเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยใช้การประสานเชื่อมโยงเครือข่ายจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาควิชาการ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมา ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1. เน้นการนำเสนออัตลักษณ์ความเป็นไทยและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพมากกว่าเน้นปริมาณนักท่องเที่ยว โดยมุ่งการสร้างคุณค่าและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง 2. มีการบริหารจัดการที่สมดุลระหว่างความต้องการของนักท่องเที่ยวกับผลประโยชน์ของเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว ยึดหลักความสมดุลของเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อมิให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้และป้องกันกลุ่มทุนนอกพื้นที่เข้ามาครอบงำผลประโยชน์และทั้งปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมให้กับแหล่งท่องเที่ยว 3. มีการสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในช่วงนอกเทศกาลท่องเที่ยวโดยต้องเป็นกิจกรรมใหม่ๆ ที่น่าสนใจและซ้ำเสริมกัน 4. เน้นการบูรณาการการทำงานระหว่างชุมชนท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มุ่งเป้าหมายการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 5.มีการรับฟังความเห็นระหว่างกัน ทั้งชุมชน ประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพื่อที่จะให้ทุกฝ่ายนั้นร่วมด้วยช่วยกันแก้ไขปัญหาและหาร่วมกันทางออกเพื่อเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, 2561)

สำหรับจังหวัดนครสวรรค์นั้น ได้พัฒนาในส่วนของชุมชนโดยจัดให้แต่ละอำเภอนั้นมีอุตสาหกรรมท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตกรรม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนซึ่งเป็นแผนพัฒนาประเทศโครงการใหม่จากรัฐบาลปัจจุบันเพื่อหวังให้เป็นโรดแมปสำคัญในการพัฒนาประเทศของรัฐบาล คสช. จึงทำให้คนสนใจโครงการนี้เป็นอย่างมากโดยมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำของสังคมที่มุ่งสร้างรายได้และความเจริญความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ โดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานร่วมกับภาครัฐเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงาน 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่เริ่มตั้งแต่ปีพ.ศ.2544 ที่ผ่านมา ซึ่งโครงการท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีนั้น เป็นอีกหนึ่งโครงการที่จำเป็นต้องเร่งทำการประชาสัมพันธ์โครงการ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพ มีรายได้เพิ่มขึ้น ยกย่องเศรษฐกิจ รากฐานให้เข้มแข็ง โดยเชื่อมโยงชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีจำนวน 3,273 หมู่บ้าน กับเส้นทางการท่องเที่ยวกระแสหลักเมืองรอง และแหล่งท่องเที่ยว ให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ผู้ประกอบการกลุ่มต่างๆในชุมชน และประชาชนเกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่ม Quadrant D เพิ่มขึ้น จำนวน 64,570 ผลิตภัณฑ์ทั่วประเทศให้เป็นเครื่องมือในการสร้างความแข็งแกร่งของชุมชนอย่างแท้จริง

อำเภอตากลี เป็นอำเภอหนึ่งตั้งอยู่ทางใต้สุดของจังหวัดนครสวรรค์ อำเภอตากลี กล่าวกันว่าเพี้ยนมาจากคำว่า “ตึลล” หรือ “เตาะลล” ตำนานเมืองพระสังข์ ในส่วนหนึ่งของพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เรื่องสังข์ทองเป็นตำนานของอำเภอตากลี ที่ได้มีมาตั้งแต่อดีต อีกทั้งภายในอำเภอตากลีนั้น มีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ มากมาย เช่นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติห้วยขาแข้ง เขาลำปูนนาควน อุทยานถ้ำเพชรถ้ำทอง วัดเขาภูคา วัดช่องแค วัดหนองโพ วัดหนองสืงวล และวัดเขาเจดีย์ ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี อำเภอตากลี เป็นอีกหนึ่งอำเภอที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ในชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จังหวัดนครสวรรค์ จุดเด่นที่สำคัญของ อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม รวมถึงศิลปะ ภูมิปัญญาที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติห้วยขาแข้งโดยพิพิธภัณฑสถานแห่งนี้สร้างขึ้นมาเพื่อให้เป็นสถานที่สำหรับเผยแพร่คุณค่าความดีของหลวงพ่อเดิมที่อยู่คู่กับพี่น้องชาวตำบลหนองโพมาอย่างยาวนาน กลุ่มกันเพ็ชรบ้านละคร ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อม ภูษาดาวเรือง OTOP นวัตวิถี เมืองทวารวดีศรีจันทน์ ซึ่งเป็นนครโบราณสมัยทวารวดีตอนต้นที่เก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งถือได้ว่าอำเภอตากลีนั้นมีแหล่งท่องเที่ยวศิลปะ วิถีชุมชนที่คู่ควรแก่ประชาชนทุกคนที่จะต้องมองเห็นถึงคุณค่าและรู้อนุรักษ์และรักษาไว้ ดังนั้นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ จะช่วยให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ซึ่งขณะเดียวกันภาครัฐก็ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพิ่มมากขึ้นจากการประกาศให้

ท่องเที่ยววิถีไทยเป็นวาระแห่งชาติ มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนไปในทิศทางที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขต อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของปัจจัยด้าน ที่พัก ด้านเส้นทางเดินทางท่องเที่ยวในชุมชน ด้านสิ่งดึงดูดใจ และด้านกิจกรรมท่องเที่ยวที่เน้นจุดเด่น ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขต อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีในเขต อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

วิธีการดำเนินการวิจัยฉบับนี้ จะใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขต อำเภอตาคลี ได้แก่ตำบลหนองโพ และตำบลจันทเนน จังหวัด นครสวรรค์ จำนวน 15,968 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของทาโร่ ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 375.10 คน เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 376 คน (Yamane, 1973)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเลือกตัวอย่างโดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา จำนวน 15 คน ได้แก่ ผู้นำท้องที่และผู้นำท้องถิ่น จำนวน 3 ท่าน เช่น พัฒนาการตาคลี, นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ, เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชนชำนาญงาน, ประชาชนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำ OTOP นวัตวิถี ในเขตอำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 12 ท่าน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว

OTOP นวัตกรรม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากหนังสือตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมในเขต อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์

2. วิเคราะห์เนื้อหาและกำหนดแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมในเขต อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์

3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมถึงขอบเขตเนื้อหาของการวิจัยและ นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ

4. นำเครื่องมือที่สร้างเรียบร้อยแล้ว ไปหาคุณภาพด้วยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ตามความถูกต้องและสมบูรณ์ของเครื่องมือ โดยนำเครื่องมือฉบับร่างให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน

5. นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1) นำความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) แล้วเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.8

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ตามกระบวนการต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

2. จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3. ทำการแจกแบบสอบถาม และจัดเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองทั้งหมด จำนวน 376 ชุด

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบคำถาม

5. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบเสร็จเรียบร้อยแล้วไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อนำเสนอข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขต อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์โดยผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำมาแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage), หาค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี โดยใช้สถิติอนุมานในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คือ การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับตัวแปรต้นที่มีการแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม และทดสอบค่าเอฟ (F-test) สำหรับตัวแปร ที่มีการแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม ขึ้นไป ถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันให้ใช้การทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Sheffe)
4. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้ทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสัมภาษณ์ประกอบกับแนวคิด และทฤษฎี

ผลการวิจัย (Research Results)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขต อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านที่พัก	3.77	0.30	มาก
ด้านเส้นทางเดินทางท่องเที่ยวในชุมชน	4.02	3.03	มาก
ด้านสิ่งดึงดูดใจ	3.95	0.29	มาก
ด้านกิจกรรมท่องเที่ยวที่เน้นจุดเด่น	3.61	0.29	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.84	0.18	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกเป็นรายด้านพบว่าด้านเส้นทางเดินทางท่องเที่ยวในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.02

รองลงมาคือด้านสิ่งดึงดูดใจ มีค่าเฉลี่ย 3.95 รองลงมาคือด้านที่พัก มีค่าเฉลี่ย 3.77 และรองลงมาคือด้านกิจกรรมท่องเที่ยวที่เน้นจุดเด่น ค่าเฉลี่ย 3.61

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์

การมีส่วนร่วมของประชาชน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านการคิดและตัดสินใจ	3.70	0.28	มาก
ด้านการดำเนินการ	3.71	0.31	มาก
ด้านการรับผลประโยชน์	4.05	0.30	มาก
ด้านการประเมินผล	3.91	0.25	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.84	0.17	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกเป็นรายด้านพบว่าด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 4.05 รองลงมาคือด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 3.91 รองลงมาคือด้านการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย 3.71 และรองลงมาคือด้านการคิดและตัดสินใจ ค่าเฉลี่ย 3.70

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของปัจจัยด้านที่พัก ด้านเส้นทางเดินทางท่องเที่ยวในชุมชน ด้านสิ่งดึงดูดใจ และด้านกิจกรรมท่องเที่ยวที่เน้นจุดเด่นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์

ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP ในเขต อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ในระดับมาก ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP ในเขต อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ในทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งยอมรับสมมติฐาน

เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขต อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ มีความแตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า เพศ แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขต อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน และอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขต อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีในเขต อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์

แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีในเขต อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า

1. ด้านการตัดสินใจ ให้สิทธิประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ มุ่งเน้นให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญและผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการร่วมกันคิดและตัดสินใจ ทั้งในการตัดสินใจด้านงบประมาณ รายรับ รายจ่าย เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีในเขต อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์
2. ด้านการดำเนินการ ใช้ช่องทางออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว เช่น เฟซบุ๊ก วิทยุชุมชน กลุ่มไลน์ต่างๆ หรือเป็นแหล่งข่าวออนไลน์ตามเพจต่างๆ โดยประชาชนในพื้นที่ร่วมกันประชาสัมพันธ์ อีกทั้งมีการรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้มีพื้นที่โดยรอบเหมาะแก่การท่องเที่ยว
3. ด้านการรับผลประโยชน์ หน่วยงานภาครัฐส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณสำหรับการประกอบอาชีพของคนในชุมชน โดยควรจัดให้มีการอบรมเพิ่มความรู้ให้กับประชาชน เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป
4. ด้านการประเมินผล หน่วยงานภาครัฐมีการประเมินผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุกๆ 6 เดือน เพื่อค้นหาจุดเด่นและข้อบกพร่องของแหล่งท่องเที่ยว โดยแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีในเขตอำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ จากการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านเส้นทางเดินทางท่องเที่ยวในชุมชนส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยว มีการคมนาคมที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกก็ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในจำนวนที่มากขึ้น ซึ่งหมายความว่าเมื่อนักท่องเที่ยวได้เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนมากขึ้นก็จะส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ เช่นการมีส่วนร่วมในการดูแลพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาด ร่มรื่น ไม่เป็นมลพิษต่อนักท่องเที่ยว และคอยแนะนำให้ผู้เยี่ยมชมแก่นักท่องเที่ยว และเมื่อ

ทดสอบสมมติฐานประชากรที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน และประชากรที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสินวัตร วาฬประโคน, วันชัย สุขตาม และจิรายุ ทรัพย์สิน (2563) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่าประชากรที่มี อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขตอำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดในการรับผลประโยชน์ อาจเพราะว่าจากการที่นักท่องเที่ยวได้เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีในเขตอำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ส่งผลให้ประชาชนนั้นมีรายได้เสริมจากการผลิตสินค้า ของที่ระลึกจัดจำหน่ายในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวชุมชน รวมไปถึงอาหาร และรายได้จากการที่นักท่องเที่ยวเข้าพักแรมรีสอร์ทในพื้นที่ อีกทั้งเมื่อประชาชนได้รับคำชม จากนักท่องเที่ยวก็จะเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนมากขึ้น และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลพบว่าประชาชนได้มีการร่วมในการตัดสินใจเรื่องของอาคารสถานที่ในการจัดนิทรรศการ กิจกรรมต่างๆ โดยการเข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกัน อีกทั้งยังได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการคอยอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวในการให้คำแนะนำ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับที่พัก และเข้าร่วมในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก เว็บไซต์ วิทยุชุมชน กลุ่มไลน์ต่างๆ หรือเป็นแหล่งข่าวออนไลน์ตามเพจต่างๆ ในอำเภอตาคลี ซึ่งเมื่อสถานที่ท่องเที่ยวมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากขึ้นย่อมส่งผลต่อการสร้างรายได้และอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่ และถือได้ว่าเป็นการยืนยันว่าแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตตานันท์ มีทิศ และพัทธธีรา ผัดวงศ์ (2564) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาชุมชนบ้านขุนสมุทรจีน จังหวัดสมุทรปราการ ประชากรกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ประชาชนท้องถิ่น จำนวน 17 คน หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 6 คน และนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 15 คน รวมทั้งหมด 38 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านขุนสมุทรจีน ได้แก่ ทรัพยากรทางโบราณคดี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และศิลปวัฒนธรรมหรือทรัพยากรวัฒนธรรมที่แสดงออก และ 2) ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์โดยผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการติดตามและประเมินผลงาน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนั้นเป็นการผนวกรวมเอาวัฒนธรรมชุมชนเข้าด้วยกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการวิจัย หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยวควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยวในด้านการจัดหาที่พัก โรงแรม โฮมสเตย์ ให้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง

1.2 จากผลการวิจัย หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยวควรมีการจัดกิจกรรมโดยมุ่งเน้นการสร้างคุณค่าและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าของชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในอนาคต

1.3 จากผลการวิจัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะมีการพัฒนากิจกรรมที่เป็นจุดเด่นของชุมชนเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว และให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมมากขึ้น

1.4 จากผลการวิจัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและจัดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานต่างๆเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวชุมชน OTOP และควรที่จะมีการร่วมกันรับฟังปัญหา และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

1.5 จากผลการวิจัย หน่วยงานภาครัฐควรมีการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในด้านสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ให้มีความน่าสนใจ รวมไปถึงเส้นทางในการเดินทางมาท่องเที่ยวให้มีความสะดวก ซึ่งจะเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพมากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP ในเขตพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง เพื่อนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและวางแผนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในชุมชนต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- จิตตานันท์ มีทิศ และพัทธ์ธีรา ด้วงศ์. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษาชุมชนบ้านขุนสมุทรจีน จังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ (มสป.)*. 23(2), 159-170.
- พระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ 2561. (2561). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 (ตอนที่ 33ก), หน้า 19.
- สินวัตร วาสิประโคน, วันชัย สุขตาม และจิรายุ ทรัพย์สิน. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 4(1), 117-130.

- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). รายงานประจำปี 2561 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สืบค้น 25 ธันวาคม 2565, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=8700
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (2561). การท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นเรื่องใกล้ตัวกว่าที่คิด. สืบค้น 25 ธันวาคม 2565, จาก <https://tatreviewmagazine.com/article/community-based-tourism>
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: New York: Harper. & Row.